

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 12 0 U 007387 21 Uvp
Banjaluka, 09.03.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz učešće Željke Vujanović, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi M. J. iz Z., koga zastupa punomoćnik D. K., advokat iz Z. (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj ... od 04.03.2019. godine, tužene Uprava ... , u predmetu upisa promjene u katastarskom operatu, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Bijeljini broj 12 0 U 007387 19 U od 13.10.2020. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 09.03.2022. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Odbija se zahtjev tužioca za nadoknadu troškova postupka u iznosu od 1.325,00 KM.

Obrazloženje

Pobijanom presudom stavom 1. izreke odbijena je tužba podnesena protiv uvodno označenog osporenog akta, kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Područne jedincije Z. broj ... od 02.11.2018. godine. Tim prvostepenim rješenjem odbijen je zahtjev tužioca M. J., Z. J. i G. V. za upis posjeda na zemljištu novog katastarskog operata za katastarsku opštinu Z., na osnovu pravosnažnog rješenja o nasljeđivanju Sreskog suda u Zvorniku broj O-38/60 od 02.04.1960. godine, pravosnažno dana 28.05.1960. godine. Stavom 2. izreke pobijane presude odbijen je zahtjev tužioca za nadoknadu troškova upravnog spora u iznosu od 950,00 KM.

Odbijanje tužbe se obrazlaže razlozima da je zakonito postupila tužena kada je ostavila na snazi rješenje prvostepenog organa od 02.11.2018. godine, jer je za svoju odluku dala valjane razloge zasnovane na pravilnoj primjeni materijalnog prava. Sud je podržao utvrđenja tužene da je prvostepeni organ u ponovljenom postupku, shodno uputama iz presude Vrhovnog suda Republike Srpske broj 12 0 U 004345 14 Uvp od 09.02.2017. godine i drugostepenog rješenja od 01.03.2017. godine, održao više usmenih javnih rasprava, pribavio nalaz i mišljenje vještaka geodetske struke sa dopunom koji je identifikovao predmetne nepokretnosti po novom premjeru sačinjavajući tabelarni prikaz predmetnog zemljišta, kojem podnosioci zahtjeva M. J., Z. J. i G. V., a ni upisani posjednici nisu prigovorili, konačno izvodeći pravilan zaključak da nema osnova da se u važećem katastarskom operatu provede pravosnažno rješenje o nasljeđivanju Sreskog suda u Zvorniku broj O-38/60 od 02.04.1960. godine. Ovo stoga što je prvostepeni organ pravilno utvrdio i valjano obrazložio da su pomenutim rješenjem o nasljeđivanju podnosioci zahtjeva oglašeni za nasljednike iza pokojnog V. J. sa po 1/3 dijela na nepokretnostima upisanim u z.k. ul. br. 1228 i z.k. ul. br 2572 k.o. Z., da je to rješenje provedeno u zemljišnoj knjizi, ali da nema osnova da se isto provede u važećem katastarskom operatu, jer

u istom nepokretnosti nisu označene prema podacima upisanim u katastarskom operatu, što je shodno odredbi člana 69. stav 1. tačka b) Pravilnika za održavanje premjera i katastra zemljišta („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/09 i 35/12 - u daljem tekstu: Pravilnik), osnov za odbijanje zahtjeva. Sud je podržao utvrđenja organa uprave zasnovana na ispravama spisa, da u rješenju o nasljeđivanju Sreskog suda u Zvorniku broj O-38/60 od 02.04.1960. godine, nisu navedeni podaci iz tadašnje katastarske evidencije, iako su nepokretnosti koje su bile predmet ostavinske rasprave imale svoje katastarske oznake, a nisu ni mogli biti navedeni, jer pravni prednik podnosioca zahtjeva V. J. nije bio evidentiran kao posjednik nepokretnosti u popisnom katastru koji je u periodu od 1948. do 1968. godine vodila Katastarska uprava Z., da pravni prednik podnosioca zahtjeva, a ni podnosioci zahtjeva nisu bili u posjedu predmetnih nepokretnosti u periodu kada je formiran i stupio na snagu novi katastarski operat za k.o. Z. 1968. godine i kada su iste upisane u korist drugih fizičkih i pravnih lica po različitim pravnim osnovima, o čemu se izjasnio vještak geodetske struke, zbog čega ne postoji mogućnost da se pomenuto rješenje o nasljeđivanju provede u važećem katastarskom operatu po zahtjevu podnesenom dana 07.04.2011. godine.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev) tužilac pobija zakonitost iste zbog povreda pravila postupka koje su od uticaja na rješenje stvari i pogrešne primjene materijalnog prava. U zahtjevu iznosi da je nižestepeni sud samo kratko naveo uopštene razloge kojim se rukovodio prilikom donošenja odluke, dok se nije argumentovano bavio tužbenim navodima koji se u prvom redu svode na to da tužena u osporenom aktu od 04.03.2019. godine nije odgovorila na žalbene prigovore tužioca, a upravu bi „istiniti“ odgovori na pitanja tužioca doveli do usvajanja njegovog zahtjeva i konačne zaštite prava na nepokretnostima koju traži dugi niz godina. Podsjeća na to koje je dokaze dostavio, prevashodno ukazujući na pravosnažno rješenje o nasljeđivanju Sreskog suda u Zvorniku broj O-38/60 od 02.04.1960. godine i rješenje istog suda broj Dn-509/60 od 29.05.1960. godine (kojim je dozvoljeno provođenje ostavinskog rješenja u zemljišnoj knjizi), koje organi odbijaju provesti u katastarskom operatu, uz obrazloženje da rješenje o nasljeđivanju ne sadrži podatke iz katastarskog operata, što je nepravilno postpanje, jer se tužilac u momentu donošenja rješenja o nasljeđivanju nije ni mogao upisati u „katastarske knjige“, već samo u zemljišne knjige obzirom da u tom periodu nije ni postojao katastar zemljišta koji je za k.o. Z. uspostavljen tek 1968. godine. Smatra da je u postupku uspostave katastra nepokretnosti 1968. godine tadašnji organ bio u obavezi da provede promjene u korist tužioca i ostalih podnosioca zahtjeva, što se iz nepoznatih razloga nije desilo, iako je stručna služba Katastra u Z. koja je postupala u periodu od 1961. do 1968. godine nesporno imala u posjedu rješenje Sreskog suda u Zvorniku broj O-38/60 od 02.04.1960. godine. Navodi da tužena i njen prvostepeni organ nisu postupili po uputama Vrhovnog suda Republike Srpske iz presude broj 12 0 U 004345 14 Uvp od 09.02.2017. godine koji je naložio identifikaciju nepokretnosti u skladu sa odredbom člana 61. stav 1. Pravilnika, a koja obaveza se po mišljenju tužioca sastojala u tome da se izvrši identifikacija nepokretnosti parcela po starom i novom premjeru i to na dan kada je stavljen u upotrebu novi katastarski operat 1968. godine, što nije učinjeno. Navodi da nije bilo osnova da se njegov zahtjev odbije pozivom na odredbu člana 69. stav 1. tačka b) Pravilnika, jer ponavlja da u rješenju o nasljeđivanju Sreskog suda u Zvorniku broj O-38/60 od 02.04.1960. godine nisu mogli biti upisani podaci novog katastarskog premjera, jer je nesporno da je isti stupio na snagu 1968. godine, dakle osam godina kasnije. Oспорava utvrđenja organa uprave i vještaka geodetske struke da su sadašnji posjednici u katastarskom operatu upisani po osnovu valjanih pravnih poslova, jer u upravnom spisu o tome nema dokaza (ugovora, presuda, odluka nadležnih organa), što znači da su samo tužilac i ostali podnosioci zahtjeva vlasnici predmetne imovine koju su stekli nasljeđivanjem i upisali se u zemljišne knjige, a onda im je ta imovina „oteta“, odnosno zloupotrijebljena je situacija u kojoj se našao tužilac kome je otac ubijen 1941.

godine, a on stavljen pod starateljstvo i smješten u Dječiji dom u B. gdje se nalazio kao ratno siroče bez mogućnosti da kao maloljetno lice u vrijeme uspostave novog katastarskog operata prigovara upisima drugih lica. Zaključuje da iz objektivnih razloga nije mogao da zna, niti je imao poslovnu sposobnost da procijeni da li je rješenje o nasljeđivanju broj O-38/60 od 02.04.1960. godine, a po kojem je on jedan od nasljednika, provedeno i kroz novi katastarski operat, jer je ta obaveza bila na organu kojem je uredno dostavljeno pomenuto rješenje i to prije uspostave novog katastra, zbog čega je ovdje bilo neophodno izvršiti i uviđaj na licu mjesta kako bi se vidjelo o kojim se tačno nepokretnostima radi, koje su im granice i ko se tačno nalazi u posjedu koje parcele. Kako je nižestepeni sud podržao nezakonitu odluku tužene, to tužilac konačno predlaže da se zahtjev uvaži i pobijana presuda preinači na način da se tužba uvaži i osporeni akt poništi, ili da se ista ukine i predmet vrati nižestepenom sudu na ponovni postupak, a postavio je i zahtjev za nadoknadu troškova postupka koji se odnosi već na tražene troškove upravnog spora, troškove sastava ovog zahtjeva od strane advokata u iznosu od 1.125,00 KM sa troškovima sudske takse na zahtjev u iznosu od 200,00 KM.

Tužena u odgovoru na zahtjev navodi da ostaje kod razloga sadržanih u obrazloženju osporenog akta.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), odlučeno je kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Pravilno je pobijanom presudom odbijena tužba podnesena protiv osporenog akta tužene od 04.03.2019. godine, uz iznošenje valjanih i argumentovanih razloga od strane nižestepenog suda koji nisu dovedeni u sumnju navodima zahtjeva. Neosnovan je navod tužioca da je nižestepeni sud u pobijanoj presudi iznio uopštene razloge kojim se rukovodio prilikom donošenja odluke, obzirom da se isti, kao i tužena, ispravno bavio samo razlozima koji su od značaja za rješavanje predmetne upravne stvari, odnosno upravnog spora.

U tom pravcu treba podsjetiti da se tužilac dana 07.04.2011. godine, lično te kao punomoćnik Z. J. i G. V., obratio prvostepenom organu sa zahtjevom za provođenje promjene u katastarskom operatu za k.o. Z., konkretno sa zahtjevom za provođenje pravosnažnog rješenje o nasljeđivanju Sreskog suda u Zvorniku broj O-38/60 od 02.04.1960. godine. Navedeno rješenje na kojem tužilac insistira, suprotno njegovim navodima, ni po stavu ovog suda ne predstavlja valjan pravni osnov za upis promjene u katastarskom operatu, kako su to pravilno zaključili organi uprave, a podržao nižestepeni sud.

Nije sporno da odredba člana 20. stav 1. Zakona o održavanju premjera i katastra zemljišta („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 19/96 i 15/10), koji je u primjeni shodno odredbama člana 198. i 189. Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 6/12, 110/16 i 62/18), propisuje da se promjene korisnika u katastarskom operatu provode na osnovu pravosnažnih odluka sudova i drugih državnih organa koji odlučuju o promjeni prava na nekretninama, kao i na osnovu ugovora ovjerenih kod suda. Međutim, da bi odluka suda ili drugog nadležnog organa, kao i isprava o pravnom poslu, bila valjan osnov za provođenje promjene u katastarskom operatu moraju biti ispunjeni uslovi iz odredbe člana 60. stav 1. Pravilnika. Ova odredba propisuje da u odluci suda ili drugog nadležnog organa ili ispravi o pravnom poslu, zemljište mora biti označeno prema podacima premjera i katastra zemljišta (broj i površina katastarske parcele, broj posjedovnog lista, naziv katastarske opštine, ime, prezime i ime jednog roditelja, matični broj i prebivalište, odnosno

naziv sjedišta dosadašnjeg i novog korisnika zemljišta), dok je stavovima 2. do 4. iste odredbe člana 60. Pravilnika propisano na koji način se otklanjanju eventualni nedostaci u ispravama čije se provođenje traži. U konkretnoj ispravi čije se provođenje traži, rješenju o nasljeđivanju Sreskog suda u Zvorniku broj O-38/60 od 02.04.1960. godine, nepokretnosti uopšte nisu označene prema podacima upisanim u katastarskom operatu, niti je taj nedostatak naknadno moguće otkloniti, što je osnov za odbijanje zahtjeva u smislu odredbe člana 69. stav 1. tačka b) Pravilnika koja propisuje da rješenje o odbijanju zahtjeva Područna jedinica donosi ako u ispravama nepokretnosti nisu označene prema podacima upisanim u katastarskom operatu.

Tužilac ne spori da rješenje o nasljeđivanju Sreskog suda u Zvorniku ne sadrži ove neophodne podatke, ali smatra da ih i nije moglo sadržavati jer je isto doneseno 1960. godine, dakle prije stupanja na snagu važećeg katastarskog operata za k.o. Z. koji je uspostavljen 1968. godine, gubeći iz vida nespornu okolnost da je prije njega za k.o. Zvornik na snazi bio popisni katastar koji je u periodu od 1948. do 1968. godine vodila Katastarska uprava Z., a u kojem pravni prednik tužioca, niti tužilac i ostali podnosioci zahtjeva takođe nisu bili upisani kao posjednici predmetnih nepokretnosti. Navedeno je utvrđeno u postupku ponovljenom po uputama ovog suda iz presude broj 12 0 U 004345 14 Uvp od 09.02.2017. godine i to iz nalaza i mišljenja vještaka geodetske struke sa dopunom i tabelarnim prikazom parcela kojem stranke nisu prigovorile, zbog čega je neosnovan navod tužioca da tužena i njen prvostepeni organ nisu pravilno proveli postupak i pravilno primijenili materijalno pravo.

Netačan je navod tužioca da je on u vrijeme uspostavljanja novog katastarskog operata za k.o. Zvornik u periodu od 1961. do 1968. godine bio maloljetan i pod starateljstvom, jer iz podataka spisa proizilazi da je rođen 1937. godine i da je dakle, u tom periodu bio punoljetan i poslovno sposoban, a okolnost što u tom postupku nije učestvovao, niti potraživao pravo na ovim nepokretnostima punih 50 godina, nije valjan osnov za pokretanje upravnog postupka provođenja promjena u katastarskom operatu. Ovo konačno znači da svoja eventualna prava na predmetnim nepokretnostima tužilac ne može ostvariti na ovaj način, nego isključivo u parničnom postupku koji mu stoji na raspolaganju ako smatra da su mu iste kao vlasniku bespravno oduzete od strane trećih fizičkih i pravnih lica koja su upisana kao titulari prava u katastarskom operatu i koja drže nepokretnosti u posjedu, o čemu može rješavati samo nadležni Osnovni sud.

Iz iznijetih razloga, po ocjeni ovog suda, pobijanom presudom nisu ostvareni razlozi nezakonitosti predviđeni odredbom člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tužioca za njeno vanredno preispitivanje odbija kao neosnovan, shodno odredbi člana 40. stav 1. istog zakona.

Odluka o troškovima postupka iz stava 2. izreke presude se zasniva na odredbi člana 49a. stav 1. ZUS, s obzirom da je zahtjev tužioca odbijen, pa proizilazi da on nije uspio u ovom postupku, zbog čega mu ne pripada pravo na naknadu troškova istog.

Zapisničar
Željka Vujanović

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić